

Article Information

Article Type: Research Article

This article was checked by iThenticate.

Doi Number: <http://dx.doi.org/10.17121/ressjournal.3509>

ArticleHistory:

Received

16/01/2024

Accept

23/03/2024

**Available
online**

24/03/2024

INVESTIGATION OF B1-B2 STUDENTS' WRITTEN TEXTS IN TERMS OF ACTIVITY-PASSIVITY IN TEACHING TURKISH AS A FOREIGN LANGUAGE

YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE B1-B2
ÖĞRENCİLERİNİN YAZILI METİNLERİNİN ETKENLİK-
EDİLGENLİK BAKIMINDAN İNCELENMESİ

Nesibe Tintin¹
Yusuf Avcı²

Abstract

The thought structures of societies influence the languages they have. Language learning also means learning the thinking, culture and social structure of the society beyond the structural characteristics. In this way, the social conditions and cultural activities of the language to be learnt are also learnt. This effect is reflected in the language through the structural features of words, sentences and grammar. The aim of the research is to understand whether a language has an objective or subjective structure based on the sentence. In this context, a qualitative research method was used. The research was conducted with a semi-structured interview sheet within the framework of the interview technique and the data of the study were collected from 21 B1 level students at Çanakkale 18 Mart University TOMER. The interview form contains one question: "Compare your holiday celebrations with our holiday celebrations." It is in the form. The sentences in the written texts were analysed with regard to active-passive, noun-phrase-verb-phrase and subjectivity-objectivity and were prepared and interpreted in a table. The results of the study show that the majority of students use active verbal sentences. The majority of the participants come from Turkish countries. For this reason, active and subjective sentences are predominant. When we look at the language used as a result of the research, it shows that the students protect their own culture and there is no cultural corruption. It is found that with the deterioration of cultural structure, more passive sentences are used. The increased use of active sentences in this study shows that there is no cultural corruption.

Keywords: Active, passive, language, thinking, teaching Turkish to foreigners, subjectivity, objectivity, culture, mentality.

¹Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Anabilim Dalı. nesibetintin@icloud.com <https://orcid.org/0009-0001-3511-3502>

²Prof. Dr. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü. yavci@comu.edu.tr <https://orcid.org/0000-0002-9837-8890>

Özet

Toplumların düşünce yapıları, sahip oldukları dillerini etkilemektedir. Dil öğrenimi yapısal özelliklerin ötesinde toplumun düşünce, kültür ve sosyal yapısını da öğrenmek anlamına da gelmektedir. Bu sayede öğrenmek üzere yol çıkılan dilin, içinde olduğu toplumsal koşullar ve kültürel etkinlikler de öğrenilmektedir. Kelimeler, cümleler, dil bilgisinin yapısal özellikleri ile bu etki dile yansıtılmaktadır. Araştırmanın amacı cümleye bakarak bir dilin nesnel yapı mı, öznel yapı mı gösterdiğini anlamaya çalışmaktır. Bu bağlamda nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Araştırma görüşme tekniği kapsamında yarı yapılandırılmış görüşme formu ile gerçekleştirilmiş, çalışmanın verileri Çanakkale 18 Mart Üniversitesi TÖMER’de B1 seviyesinde 21 öğrenciden elde edilmiştir. Görüşme formunda bir tane soru bulunmaktadır: “Sizin bayram kutlamaları ile bizdeki bayram kutlamalarını karşılaştırınız.” şeklindedir. Yazılan metinlerdeki cümleler etken-edilgen, isim cümlesi-fiil cümlesi ve öznellik-nesnellik açılarından incelenerek tablo halinde hazırlanmış ve yorumlanmıştır. Çalışmanın sonucunda öğrencilerin çoğunluğu etken yapıli fiil cümleleri kullandığı görülmektedir. Katılımcıların çoğunluğu Türk devletlerindedir. Bu nedenle etken yapıli, öznel cümleler ağırlıktadır. Araştırmanın sonucunda kullanılan dile bakıldığında öğrencilerin kendi kültürlerini koruduklarını ve herhangi bir kültürel yozlaşma olmadığını göstermektedir. Kültürel yapının bozulması ile edilgen cümlelerin daha çok kullanıldığı ifade edilmektedir. Bu çalışmada etken cümlelerin daha çok kullanılması ise kültürel yozlaşma olmadığını göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Etken, edilgen, dil, düşünce, yabancılara Türkçe öğretimi, öznellik, nesnellik, kültür, düşünce yapısı.

GİRİŞ

Dil, düşüncelerin ifade edilmesini ve insanlar arasında iletişim kurulmasını sağlayan bir araç olarak görülmektedir. Her dil özünde kendi milletinin kültürünü, özelliklerini yansıtılmaktadır. Dil bilgisi kuralları, sahip olduğu kelime hazinesi bize o millet hakkında fikirler vermektedir. Dil ile ilgili birçok tanım bulunmaktadır. “İnsanlar arasında anlaşmayı sağlayan tabii bir vasıta, kendine mahsus kanunları olan ve ancak bu kanunlar çerçevesinde gelişen canlı bir varlık, temeli bilinmeyen zamanlarda atılmış bir gizli antlaşmalar sistemi, seslerden örülmüş içtimai bir müessesedir.” (Ergin, 2009: 3) şeklinde tanımlarken; “Bir anda düşünemeyeceğimiz kadar çok yönlü, değişik açılardan bakınca başka nitelikleri beliren, kimi sınırlarını bugünde çözemediğimiz büyük bir varlık” (Aksan,1995: 11) olarak tanımlanmaktadır. Türk Dil Kurumuna göre, düşündüklerini ve duygularını bildirmek için kelimelerle veya işaretlerle yaptıkları anlaşma, lisan ve zeban olarak tanımlanmaktadır (TDK, 2005). Dil aynı zamanda kişiliği ve kültürü yansıtan bir ayna olarak da yorumlanabilir. Aynı millet mensubu, kişiler dil sayesinde ortak bazı değerlere sahip olmaktadırlar. Bu değerlerin tümü, aynı zamanda o milletin mensuplarının kültürünü oluşturmaktadır.

Genel olarak tanımlarda dil ile ilgili hâkim olan konu iletişim, kültür ve ihtiyaçları giderme üzerine olduğu görülmektedir. “Dil, kek kalıplarına benzetilebilir. Aynı hamur birbirinden farklı kalıplara dökülüp pişirildiğinde, çeşitli görünümde, yer yer aynı tadı bile alamayacağımız kekler ortaya çıkar. Kek için kullanılan hamurun aynılığı, dil yetisinin insandaki ortaklığı gibidir. Kalıbın inceliğinin, kalınlığının, formunun (yıldız, kare vb. gibi), derinliğinin aynı hamura farklı tatlar vermesi de dilin düşünceye etkisine benzetilebilir: dil yetisi ortaktır ancak aynı kavramlara ve aynı sözcüklere sahip değildir çünkü her dil, düşünceye kendi formunu damgalar.” (Doğru ve Dombaycı, 2023).

İnsanlar düşündükleri gibi yaşadıkları için bu yaşantı şekillerinin dillerine de yansıdığı belirtilmektedir (Avcı ve Satılmış, 2020: 218). Dil ise bir toplumun kimliği

olarak görülür ve ait olduğu sosyal yapının yaşayış tarzı, düşünce şekli, kültürü hakkında bize bilgiler vermektedir. Bir toplumun düşünce yapısı, kültürel özellikleri gibi vb. hakkında bilgi sahibi olmak için o toplumun diline bakılmalıdır.

Dilin yapısal özellikleri, kelimeleri, cümleleri içinde bulunulan sosyal alana ve kültüre dair ipuçları barındırmaktadır. Bazı toplumlarda edilgen yapı kullanım daha fazlayken bazılarında ise etken yapı kullanım oranının daha fazla olması bu toplumların düşünce yapısı hakkında fikirler sunmaktadır. İnsana önem veren toplumlarda etken yapı cümleler fazlayken maddenin önemli olduğu toplumlarda edilgen yapı cümlelerin daha çok kullanıldığı belirtilmektedir (Avcı ve Çiçek 2019). Benzer şekilde toplumların yaşayış tarzları da dilini etkilemiştir. Türklerin göçebe hayat tarzı incelendiğinde bazı ipuçları vermektedir. Hareketli bir yaşam tarzı, eylemin ön plana çıkartıldığını göstermektedir. Türkçe de hareket unsuru olan yüklem, en önemli unsur olmakla birlikte cümlenin en sonunda yer almaktadır. Yüklem aynı zamanda şahıs ekini de barındırmakta dolayısıyla özne hakkında da fikir vermektedir. Türkçede en önemli öge olan ve özneyi barındıran yüklemde insana verilen önemi görmekteyiz (Avcı ve Çiçek 2019).

Dil ve düşünce arasındaki ilişki kültür hakkında bilgi vermektedir. Bir milleti ayakta tutan ortak değerlere kültür denir (Avcı ve Polatöz 2023: 28). Aynı şekilde bir milletin geleceğinin kültür ve dil üzerinden şekillendiği belirtilmektedir. Kendi kültürünü özümseyemeyen kişilerin farklı dilleri öğrenirken hedef dilin kodlarına karşı savunmaz olmaktadır (Avcı ve Satılmış, 2020: 2018), Bu durum kültürel yozlaşmanın da ortaya çıkmasına neden olmaktadır. Bu konuyla ilgili araştırmacıların görüşleri ise şu şekildedir:

Dilin kültür ile iç içe geçmiş olduğunu ve kültürden ayrılmasının mümkün olmadığını tekrarlar (Jiang, 2000). Kültür öğretiminin dil ile olan ilişkisi, kültür ve dilin birbiriyle karşılıklı bağlı olmasına dayalıdır (Atkinson 1999; Brown 1987; Lafayette 1975; Peck 1998; Savignon ve Sysoyev 2002; Stern 1983). İlk olarak kültürün, yabancı dil yeterliliğinin tamamlayıcı bir parçası olması gerekmektedir (Brooks, 1975). Dilsiz bir kültür düşünülemez ve aynı şekilde kültürsüz bir dil de düşünülemez; çünkü “Yabancı dil eğitimi, kültür çalışması olmadan, kusurlu ve eksik olacaktır.” (Peck 1998: 1). Kültürü dil eğitim-öğretim programlarının bir parçası olarak öğretmenin, iletişim becerilerini geliştirme açısından yararlı olduğu ifade edilmektedir (Canale ve Swain 1980).

Orta Asya’daki siyasî karışıklıkların, burada bulunan âlim, edip, şair, sanatkâr ve mutasavvıfların Anadolu’ya olan göçlerinde etkisi olduğu görülmektedir. Orta Asya’daki siyasî ve sosyal sıkıntılar son bulmasa da bundan sonra Anadolu’ya gelen zümreler için, daha önce yaşanan zorunlu göçler yerine, bu defa ilmî ve kültürel faaliyetlere yönelik tercihler ağırlık kazandı ifade edilmektedir. Bu göçler ile devletlerarasında kültürel alışveriş de olduğu kabul edilebilir. “*Kültür ya da uygarlık, bir toplumun üyesi olarak insanoğlunun öğrendiği (kazandığı) bilgi, sanat, gelenek-görenek ve benzeri yetenek, beceri ve alışkanlıkları içine alan karmaşık bir bütündür. Türklerin tarih boyunca atlı göçebe kültürünün gerektirdiği hayat tarzları, onları diğer milletlerden hareketlilik yönüyle ayıran temel özellikleri olmuştur. Bu hareketlilik, Türk dil bilgisi yapısında, temel unsuru büyük ölçüde temsil etmesiyle yüklem önemini açıkça öne çıkartır. Kültür ve dil birbirinden ayrılamayan ve birbirini etkileyen iki olgudur.*” (Avcı ve Çiçek 2019: 1742).

Türk düşünce yapısına uygun olan cümlelerin, öznellik üzerine kurulduğunu ve etken yapıdaki cümlelerin olduğu belirtilmektedir (Avcı ve Çiçek 2019:1743). Öznesine göre fiilleri incelediğinde etken, edilgen, işteş ve dönüşlü fiiller karşımıza çıkmaktadır. Eylemi yapan gerçek bir özne varsa bu fiiller etken fiildir. Eylemi yapan belli değilse sözde özne var ise bu fiiller edilgen fiildir. Edilgen fiiller -l ve -n

eklerini almaktadır. Ergin, Türk Dil Bilgisi isimli eserinde -n' nin dönüşlüler eki olduğu belirterek, sonradan bu ekin pasiflik ve meçhul eki haline geldiğini ifade etmektedir (Ergin,1995). Pasiflik ve meçhul eki bazı yerlerde -l- bazı yerlerde -n- olarak belirtilmektedir. Bu -n- ayrı bir ek değil, -l- nin bir şekli sayıldığını söylemektedir. Edilgen fiillerde kullanılan eklerle ilgili konuda Çiçek ise şunları söylemiştir: “-l ünsüzü için birincil edilgenlik ifadesini kullanmamız, onun zaman zaman yerini ve görevini -n ünsüzüne bırakabilmesi ile ilgilidir (Çiçek,2013: 8). Dil bilgisi kitaplarımızın hemen hemen hepsinde, edilgenlik kavramını anlatmak söz konusu olduğunda, bu işlemin öncelikli olarak, -l ünsüzü ile gerçekleştirdiğinden söz edilir. Eylemin kök ve/veya gövdelerinin bir ünlü ya da “-l” ünsüzü ile bitmeleri durumunda, edilgenlik eki olarak -n ünsüzü devreye girer. Sonuç olarak, Türkçe, edilgen çatı kurulumları için -l ve -n ünsüzlerinden yararlanır. Öte yandan, bu iki ünsüzün işlevleri sadece edilgen çatı oluşturmakla sınırlı değildir. -l ve -n ünsüzlerine, bazı diğer durumlarda, başka çatı kurulumlarında da rastlarız.”

Yüklemi edilgen çatılı fiillerden oluşan cümlelerde fiildeki iş, oluş ve hareketin kim tarafından yapıldığı belli olmadığı için yani özne belli olmadığı için bu tür cümlelerin düz tümlecine sözde özne denir. Gerçek özne ise yüklemi isim soylu veya etken çatılı fiil olan cümlelerdeki özne olarak tanımlanır. Edilgen cümlelerde özne sorumluluğu üzerine almazken etken cümlelerde aldığı ifade edilmektedir (Avcı, Çiçek 2019:1741).

Avrupa dillerinde çatıların genellikle aktif ve pasif yapılar olarak ele alındığı ifade edilmektedir. Pasif eylemlerin geçişsiz, aktif eylemlerin ise geçişli ve geçişsiz durumda olduğunu söylemektedir. Aktiflik ve pasiflik, eylemin doğrudan kontrol edilip edilememesi ile ilgili kavramlar olduğu belirtilmektedir. Öznesi tarafından kontrol edilebilen eylemler ‘aktif’; kontrol edilemeyen eylemler ise ‘pasif’ olarak nitelendirilebileceği ifade edilmektedir. Etken cümlelerdeki anlam, eylemi yapanın sorumluluğu kabul ettiğini yani eylemin sorumluluğunu alan kişinin ya da kişilerin olduğunu göstermektedir. Bu durum da özneyi yani insanı öne çıkarmaktadır. Edilgen cümlelerdeki anlam ise eylemin sorumluluğunu alan kişi ya da kişiler yerine eylemden etkilenen nesnelere ön plana çıkmaktadır. Edilgen cümlelerdeki bir diğer kullanım alanı ise akademik yazılar olmaktadır. Bu durumun nedenlerinden biri ise hiç kuşkusuz yapılan araştırmaya destek verecek alıntı cümlelere yer verilmesidir diyebiliriz. Sözü söyleyenin, eylemi yapanın başkası olduğunu vurgulamak olarak kabul edebiliriz. Yani eylemin sorumluluğu alınmayarak bir pasifleşme söz konusu olduğu söylenebilir. Bu durumda göçebe hayatından gelmiş, hareketlilik hayatında her zaman ilke olmuş Türk toplumu için uygun olmayan bir tutum olarak karşılanmaktadır.

Yabancı dil olarak Türkçe eğitimi alanında yapılan çalışmalar incelendiğinde (Acar, Kana ve Kızıltan, 2019; Avcı, 2012; Ayhan ve Kana, 2019; Boylu, Çal ve Ustabulut, 2018; Geçgel ve Beler, 2021; Geçgel ve Şenol, 2021; Geçgel ve Şimşek, 2021; Kana ve Buzkurt, 2022; Kana, Geçgel ve Demirci, 2023; Kana ve Güney, 2020; Kana ve Keskin, 2014; Kana, Özekinci, Kızıldağ ve Uzan, 2017; Kaptı ve Kana, 2018; Özyalçın ve Kana, 2020; Sarıkaya, Doyumğaç, Akkaya, ve Kana, 2023; Uzan ve Kana, 2018; Ustabulut ve Kara, 2016; Ustabulut ve Kara, 2019) öznellik ve nesnellik üzerine araştırmaların çok olmadığı görülecektir. Öznellik ve nesnellik üzerine yapılan araştırmalar incelendiğinde (Aksoy, 2013;; Avcı ve Çiçek, 2019; Avcı ve Polatöz, 2023; Avcı ve Satılmış, 2020) bu alanda çalışmaların sınırlı düzeyde olduğu görülmektedir. Bu araştırmaların amacı cümleye bakarak bir dilin nesnel yapı mı, öznel yapı mı gösterdiğini belirlemektir.

YÖNTEM

Araştırma Deseni

Araştırmada nitel araştırma desenlerinden durum çalışması deseni kullanılmıştır. Durum Çalışması bir ya da daha çok olayın derinlemesine analizi edilmesidir. Durum çalışması güncel bir olgunun gerçek bağlamında araştırılmasıdır (Yin, 2014). Cümlelerin etken yapılı mı yoksa edilgen yapılı mı olduğu incelenerek ait oldukları toplumların düşünce yapısı ile ilgili fikirlere ulaşılmaya çalışıldığı için durum çalışması desenine uygun bir şekilde araştırma desenlenmiştir.

Araştırmanın Veri Analizi

Araştırmada nitel veri analiz yöntemlerinden betimsel analiz tekniği kullanılmıştır. Betimsel analizde verilerin özgün biçimlerine sadık kalınarak, doğrudan alıntılar yoluyla, betimsel bir yaklaşımla verilerin ifade edilmesidir (Kümbetoğlu, 2005).

Veri Toplama Aracı

Araştırmada, ÇOMÜ TÖMER’de B1 seviyesindeki öğrencilerin metinlerindeki cümlelerden yararlanılmıştır. Bu cümleleri incelemenin amacı, öğrencilerin düşünce yapısını belirlemeye yöneliktir. Cümlelerin çatısından yola çıkarak öğrencilerin öznel bir dünya görüşüne mi yoksa nesnel bir dünya görüşüne mi sahip olduğunu tespit etmeye yöneliktir. Bu amaç doğrultusunda ÇOMÜ TÖMER’de B1 seviyesindeki öğrencilere “Sizdeki bayram kutlamaları ile bizdeki bayram kutlamalarını karşılaştırınız.” sorusu yöneltilmiştir görüşme formlarında. Öğrencilerin yazmış olduğu metinlerdeki cümleler bu bağlamda incelenmiştir.

Araştırmanın ana problemi, ÇOMÜ TÖMER’de B1-B2 öğrencilerinin yazılı metinlerinin etkenlik-edilgenlik bakımından incelenerek öğrencilerin düşünce yapısını belirlemeye yöneliktir. Cümlelerin çatısından yola çıkarak öğrencilerin öznel bir dünya görüşüne mi yoksa nesnel bir dünya görüşüne mi sahip olduğunu tespit etmektir.

Araştırmada alt problemler şu şekilde belirlenmiştir?

1. İsim cümleleri mi yoksa fiil cümleleri mi daha fazla kullanılmıştır?
2. Cümleler Türk düşünce yapısına uygun mudur?
3. Cümleler etken- edilgen olma durumu bakımından ülkeler arası farklılık göstermekte midir?
4. Etken fiiller mi yoksa edilgen fiiller mi daha fazla kullanılmıştır?
5. Öznel cümleler mi yoksa nesnel cümleler mi daha fazla kullanılmıştır?
6. Cümleler öznellik-nesnellik bakımından isim cümlelerinde ve fiil cümlelerinde farklılık göstermekte midir?

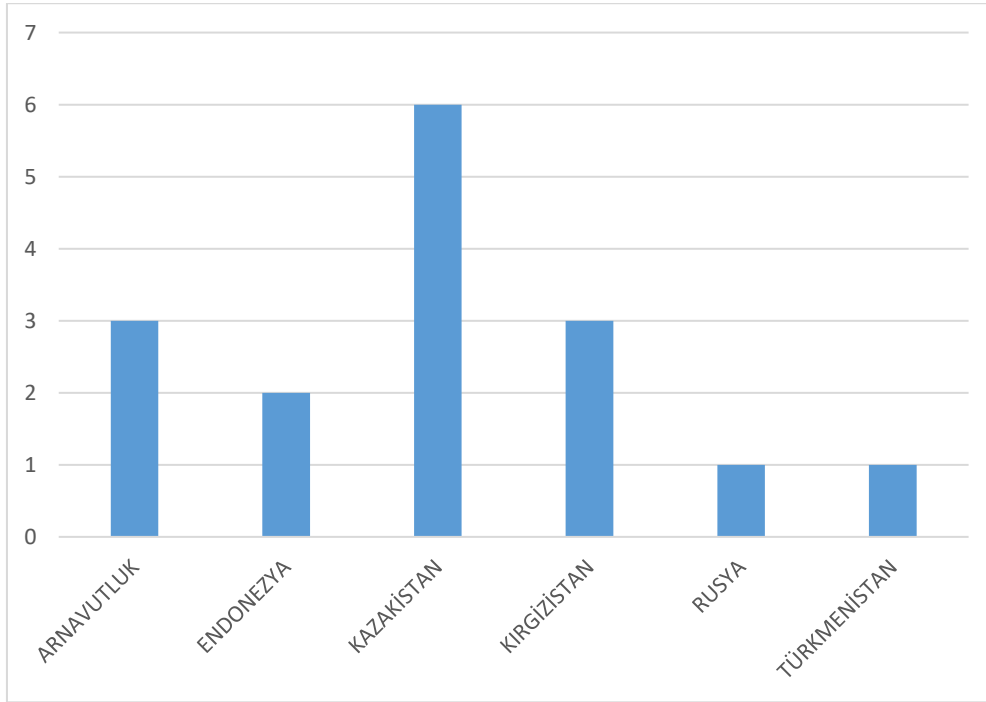
BULGULAR

Araştırmanın bu bölümünde TÖMER B1 seviyesindeki öğrencilerin yazmış olduğu cümleler çatı bakımından etken-edilgen, yüklem türü bakımından isim-fiil cümlesi ve yükleme sorulan ‘kim’ ve ‘ne’ sorularının cevapları da göz önünde bulundurularak öznellik-nesnellik bakımından incelendiğinde elde edilen bulgular analiz edilmiştir. Öğrencilerin ülkelere göre de bir kıyaslama yapılmaya çalışılmıştır. Hedef dil ile kendi dilleri arasındaki cümle kullanım şekilleri incelenmiştir. Cümlelerden yola çıkarak hangi kültüre ait düşünce yapısının hâkim olduğu anlaşılmaya çalışılmıştır.

Tablo 1

ÇOMÜ TÖMER B1 Öğrencilerinin Ülke Dağılımları

NO	ÜLKE	SEVİYE
1	KAZAKİSTAN	B1
2	KAZAKİSTAN	B1
3	ARNAVUTLUK	B1
4	KIRGİZİSTAN	B1
5	ARNAVUTLUK	B1
6	ARNAVUTLUK	B1
7	KAZAKİSTAN	B1
8	KIRGİZİSTAN	B1
9	KAZAKİSTAN	B1
10	KAZAKİSTAN	B1
11	KAZAKİSTAN	B1
12	RUSYA	B1
13	ENDONEZYA	B1
14	ENDONEZYA	B1
15	TÜRKMENİSTAN	B1
16	KIRGİZİSTAN	B1

Katılımcıların ait olduğu ülkeler incelendiğinde çoğunun Türk devletlerinden geldiği görülmektedir. 21 öğrenciden 16'sı araştırmaya katılmayı kabul etmiştir. Hepsi B1 seviyesindedir.

Tablo 2

ÇOMÜ TÖMER B1 Öğrencilerinin Metinlerindeki Cümlelerin Etken-Edilgen, Öznel-Nesnel, İsim-Fiil Cümlelerinin Sayı Bakımından Değerlendirilmesi

NO	ÜLKE	SEVİYE	ETKEN	EDİLGEN	ÖZNEL	NESNEL	İSİM CÜMLESİ	FIİL CÜMLESİ	TOPLAM CÜMLE
1	KAZAKİSTAN	B1	2	2	2	2	3	4	7
2	KAZAKİSTAN	B1	3	2	3	2	2	5	7
3	ARNAVUTLUK	B1	10	2	10	2	2	12	14
4	KIRGİZİSTAN	B1	7	2	7	2	1	9	10
5	ARNAVUTLUK	B1	10	2	10	2	4	12	16
6	ARNAVUTLUK	B1	13	1	13	1	7	14	21
7	KAZAKİSTAN	B1	2	1	2	1	1	3	4
8	KIRGİZİSTAN	B1	4	0	4	0	1	4	5
9	KAZAKİSTAN	B1	9	2	9	2	1	11	12
10	KAZAKİSTAN	B1	15	1	15	1	7	16	23
11	KAZAKİSTAN	B1	6	0	6	0	4	6	10
12	RUSYA	B1	16	0	16	0	3	16	19
13	ENDONEZYA	B1	2	0	2	0	0	2	2
14	ENDONEZYA	B1	5	0	5	0	1	5	6
15	TÜRKMENİSTAN	B1	1	2	1	2	0	3	3
16	KIRGİZİSTAN	B1	6	1	6	1	0	7	7

Tablo etken-edilgen cümleler açısından incelendiğinde etken çatılı cümlelerin daha çok kullanıldığı görülmektedir. Öğrencilerin çoğu Orta Asya'dan gelmektedir. Türk lehçelerinden olan ana dilleri nedeniyle etken fiil ağırlıklı cümleler kullanarak özneyi ön planda tutmuşlardır. Hedef dil ile ana dilleri arasındaki benzerlikler nedeniyle herhangi bir kültürel yozlaşma görülmemektedir. Öznel anlam içeren cümleler bulunmaktadır.

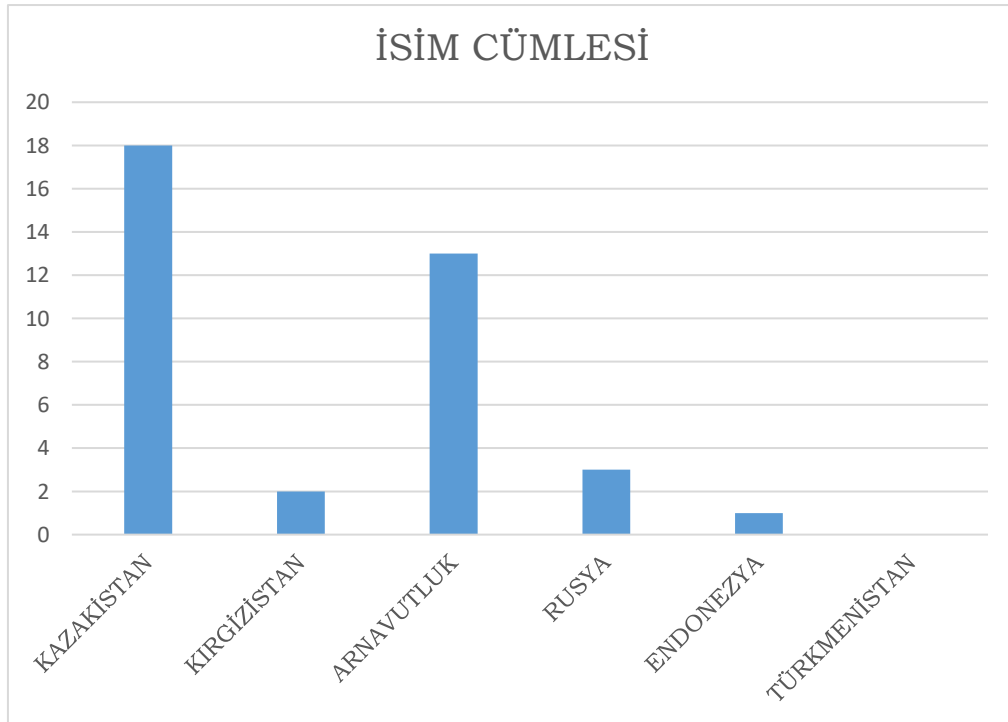
Tablo isim-fiil cümleleri açısından incelendiğinde ise fiil cümlelerin çoğunlukta olduğu görülmektedir.

Türkçede yüklem türüne göre cümleler iki şekilde incelenir: isim cümlesi ve fiil cümlesi. İsim cümlesi, yüklemi ek fiil olarak çekimlenmiş isim veya isim grubu olan cümlelerdir. Fiil cümlesi ise yüklemi çekimli fiil olan cümlelerden oluşmaktadır. Yüklem türünü tespit etmek, cümlelerde yargı bildiren unsurların öznel ya da nesnel nitelik taşıdığını belirtmek bir ölçüt olduğu ifade edilmektedir (Avcı ve Polatöz, 2023). Yüklemde ek fiil olarak çekimlenmiş isim ya da isim grupları bulunan isim cümleleri iş, oluş, hareket bildirmediğinden nesnellik özelliği taşıdığı belirtilmektedir (Avcı ve Polatöz, 2023).

Tablo 3

ÇOMÜ TÖMER B1 Öğrencilerinin Metinlerindeki İsim Cümlelerinin Sayı Bakımından Değerlendirilmesi

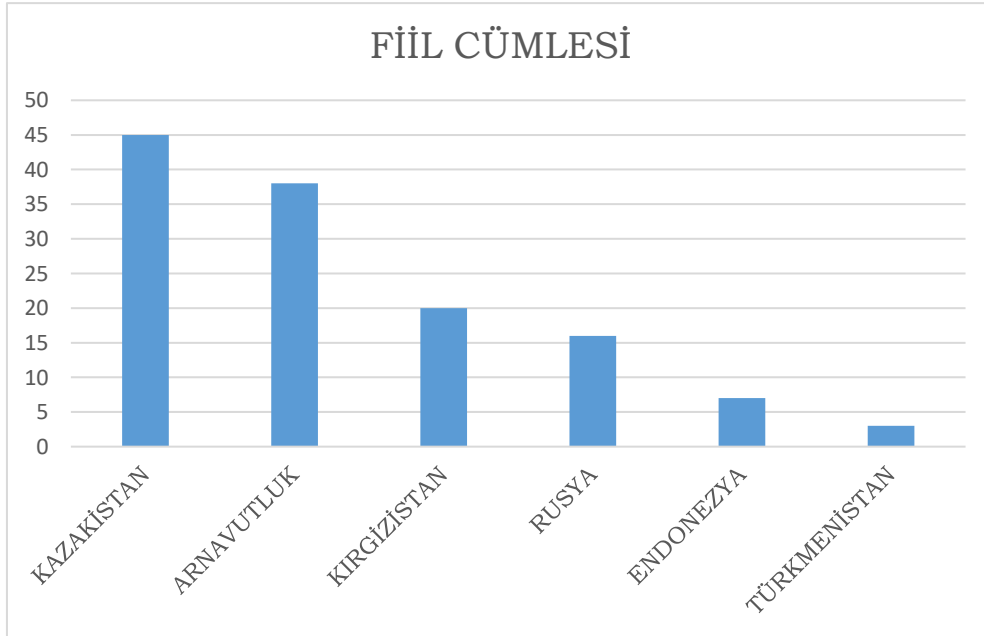
NO	ÜLKE	SEVİYE	İSİM CÜMLESİ
1	KAZAKİSTAN	B1	3
2	KAZAKİSTAN	B1	2
3	ARNAVUTLUK	B1	2
4	KIRGİZİSTAN	B1	1
5	ARNAVUTLUK	B1	4
6	ARNAVUTLUK	B1	7
7	KAZAKİSTAN	B1	1
8	KIRGİZİSTAN	B1	1
9	KAZAKİSTAN	B1	1
10	KAZAKİSTAN	B1	7
11	KAZAKİSTAN	B1	4
12	RUSYA	B1	3
13	ENDONEZYA	B1	0
14	ENDONEZYA	B1	1
15	TÜRKMENİSTAN	B1	0
16	KIRGİZİSTAN	B1	0

Tablo 4

ÇOMÜ TÖMER B1 Öğrencilerinin Metinlerindeki Fül Cümlelerinin Sayı Bakımından Değerlendirilmesi

NO	ÜLKE	SEVİYE	FİİL CÜMLESİ
1	KAZAKİSTAN	B1	4
2	KAZAKİSTAN	B1	5
3	ARNAVUTLUK	B1	12
4	KIRGİZİSTAN	B1	9
5	ARNAVUTLUK	B1	12
6	ARNAVUTLUK	B1	14
7	KAZAKİSTAN	B1	3
8	KIRGİZİSTAN	B1	4
9	KAZAKİSTAN	B1	11
10	KAZAKİSTAN	B1	16
11	KAZAKİSTAN	B1	6
12	RUSYA	B1	16
13	ENDONEZYA	B1	2
14	ENDONEZYA	B1	5
15	TÜRKMENİSTAN	B1	3
16	KIRGİZİSTAN	B1	7

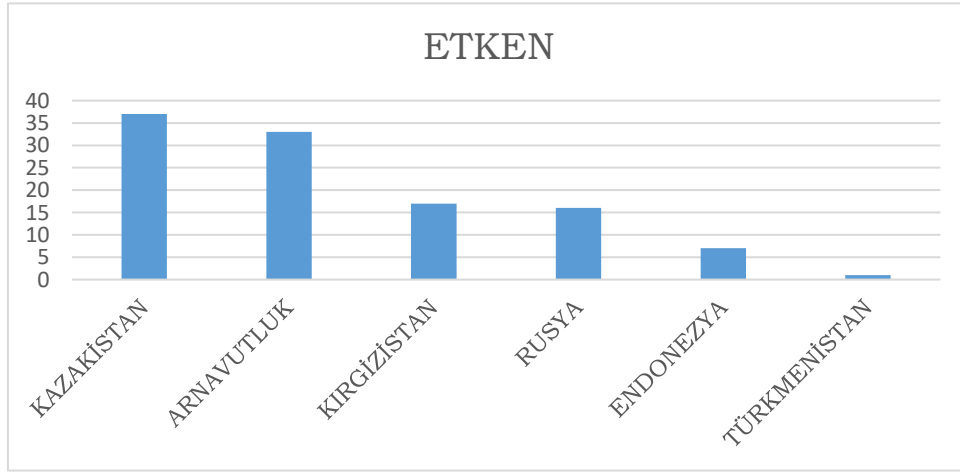

Türkçede yüklemün özne ya da nesne bakımından durumu “çatı” kavramı ile ifade edilmektedir. Cümleler çatılarına göre incelenerek hangileri etken hangileri edilgen oldukları belirtilmiştir. Etken cümle, eylemi yapan gerçek öznenin bulunduğu cümlelerdir. Edilgen cümle ise eylemi yapanın belli olmadığı, sözde öznenin bulunduğu (yapılan işten etkilenen varlığın özne olduğu) cümlelerdir.

Tablo 5

ÇOMÜ TÖMER B1 Öğrencilerinin Metinlerindeki Etken Çatılı Cümlelerinin Sayı Bakımından Değerlendirilmesi

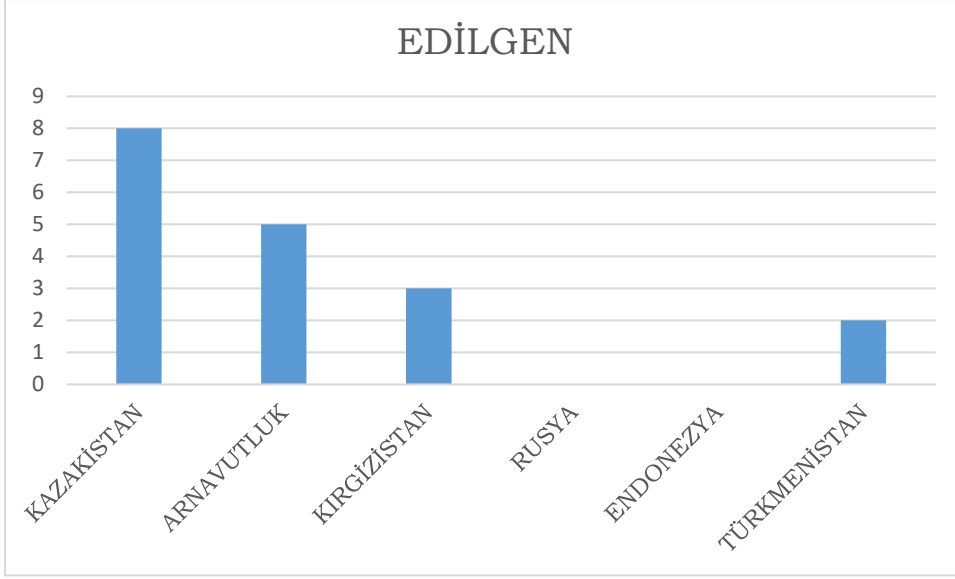
NO	ÜLKE	SEVİYE	ETKEN
1	KAZAKİSTAN	B1	2
2	KAZAKİSTAN	B1	3
3	ARNAVUTLUK	B1	10
4	KIRGİZİSTAN	B1	7
5	ARNAVUTLUK	B1	10
6	ARNAVUTLUK	B1	13
7	KAZAKİSTAN	B1	2
8	KIRGİZİSTAN	B1	4
9	KAZAKİSTAN	B1	9
10	KAZAKİSTAN	B1	15
11	KAZAKİSTAN	B1	6
12	RUSYA	B1	16
13	ENDONEZYA	B1	2
14	ENDONEZYA	B1	5
15	TÜRKMENİSTAN	B1	1
16	KIRGİZİSTAN	B1	6

Tablo 6

ÇOMÜ TÖMER B1 Öğrencilerinin Metinlerindeki Edilgen Çatılı cümlelerinin Sayı Bakımından Değerlendirilmesi

NO	ÜLKE	SEVİYE	EDİLGEN
1	KAZAKİSTAN	B1	2
2	KAZAKİSTAN	B1	2
3	ARNAVUTLUK	B1	2
4	KIRGİZİSTAN	B1	2
5	ARNAVUTLUK	B1	2
6	ARNAVUTLUK	B1	1
7	KAZAKİSTAN	B1	1
8	KIRGİZİSTAN	B1	0
9	KAZAKİSTAN	B1	2
10	KAZAKİSTAN	B1	1
11	KAZAKİSTAN	B1	0
12	RUSYA	B1	0
13	ENDONEZYA	B1	0
14	ENDONEZYA	B1	0
15	TÜRKMENİSTAN	B1	2
16	KIRGİZİSTAN	B1	1

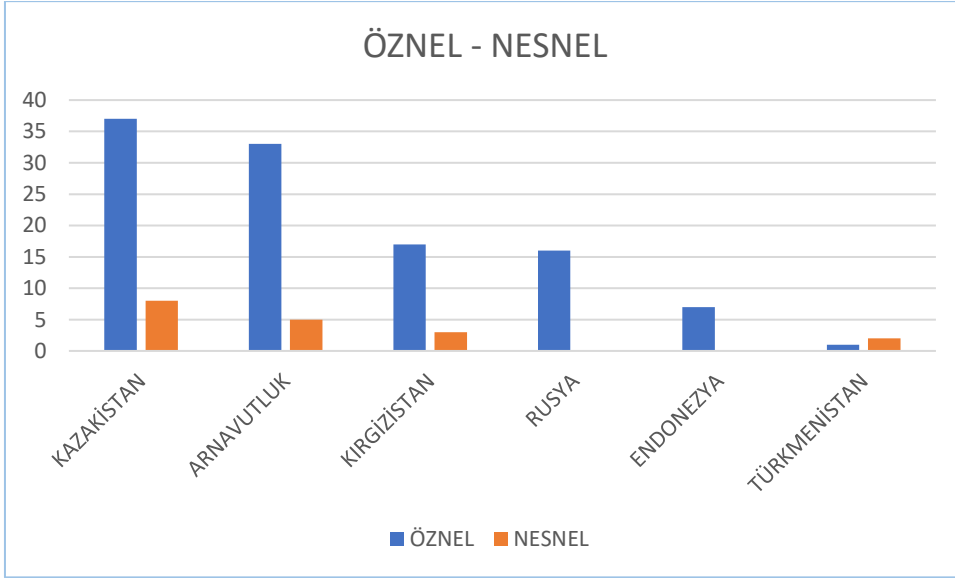

Cümleler öznellik-nesnellik açısından da incelenmiştir. Öznel cümle, doğruluğu ya da yanlışlığı kişiden kişiye göre değişen yargılardır. Nesnel cümle ise doğruluğu ya da yanlışlığı kişiden kişiye değişmeyen, kanıtlanabilir yargılardır. “Yüklemin bildirdiği işi yapan özneyi bulmak için yükleme sorduğumuz ‘kim’ sorusunun cevabı kişiyi-insanı- veriyorsa o cümle öznellik özelliği taşımaktadır. Yükleme yönelteceğimiz ‘ne’ sorusunun cevabı sözde özneyi karşıladığı durumlarda ise cümlenin nesnellik özelliği taşıdığı görülmektedir.” (Avcı ve Polatöz, 2023) diye belirtilmektedir. Sözde öznelerin bizi nesneye götürdüğü, herhangi bir şahsı belirtmediği ifade edilmektedir (Avcı ve Satılmış, 2023). Buradan yola çıkarak etken cümlelerin öznel olduğunu, edilgen cümlelerin ise nesnel olduğunu çıkartabilmekteyiz.

Tablo 7

ÇOMÜ TÖMER B1 Öğrencilerinin Metinlerindeki Öznel-Nesnel cümlelerinin Sayı Bakımından Değerlendirilmesi

NO	ÜLKE	SEVİYE	ÖZNEL	NESNEL
1	KAZAKİSTAN	B1	2	2
2	KAZAKİSTAN	B1	3	2
3	ARNAVUTLUK	B1	10	2
4	KIRGİZİSTAN	B1	7	2
5	ARNAVUTLUK	B1	10	2
6	ARNAVUTLUK	B1	13	1
7	KAZAKİSTAN	B1	2	1
8	KIRGİZİSTAN	B1	4	0
9	KAZAKİSTAN	B1	9	2
10	KAZAKİSTAN	B1	15	1
11	KAZAKİSTAN	B1	6	0
12	RUSYA	B1	16	0
13	ENDONEZYA	B1	2	0
14	ENDONEZYA	B1	5	0
15	TÜRKMENİSTAN	B1	1	2
16	KIRGİZİSTAN	B1	6	1

TARTIŞMA VE SONUÇ

Araştırma sonuçlarından elde ettiğimiz verilere göre öğrencilerin çoğu Orta Asya'dan gelmektedir. Hedef dil ile ana dil arasındaki benzerlikler sebebiyle insana değer veren etken çatılı cümlelerin çoğunlukta olduğu gözlenmektedir. Türk düşünce sistemine uygun cümleler çoğunluk oluşturmaktadır. Hedef dilin düşünce yapısını benimsedikleri görülmektedir. 21 öğrenciden toplam 11 edilgen çatılı cümle yazıldığı tespit edilmiştir. 101 tane ise etken çatılı cümle kullanıldığı gözlenmektedir. Kültürel yapının bozulması ile edilgen cümlelerin daha çok kullanıldığı ifade edilmektedir (Avcı ve Çiçek, 2019). Bu çalışmada etken cümlelerin daha çok kullanılması ise kültürel yozlaşma olmadığını göstermektedir.

İsim-fiil cümleleri açısından incelendiğinde ise fiil cümlelerin çoğunlukta olduğu görülmektedir. Yüklem türünü tespit etmek, cümlelerde yargı bildiren unsurların öznel ya da nesnel nitelik taşıdığını belirtmek bir ölçüttür (Avcı ve Polatöz, 2023). Yüklemde ek fiil olarak çekimlenmiş isim ya da isim grupları bulunan isim cümleleri iş, oluş, hareket bildirmediğinden nesnellik özelliği taşımaktadır (Avcı ve Polatöz, 2023). Yapılan çalışmada fiil cümlelerinin daha çok kullanılması, katılımcıların öznel bir bakış açısına sahip olduğunu göstermektedir. Yani Türk düşünce yapısına uygun cümleler kullanılmıştır.

Cümleler öznellik-nesnellik açısından incelendiğinde öznel cümlelerin çoğunlukta olduğu görülmektedir. Bu durum öznenin ön planda tutulduğunu, insana verilen değeri göstermektedir. "Yüklem bildirdiği işi yapan özneyi bulmak için yükleme sorduğumuz 'kim' sorusunun cevabı kişiyi-insanı- veriyorsa o cümle öznellik özelliği taşımaktadır. Yükleme yönelteceğimiz 'ne' sorusunun cevabı sözde özneyi karşıladığı durumlarda ise cümlelerin nesnellik özelliği taşıdığı görülmektedir." (Avcı ve Polatöz, 2023). Sözde özne kullanılan cümleler nesneyi ön plana çıkardığı için Hint Avrupa dillerinin düşünce sistemine uygun bir yapıdadır. Çalışmada 111 öznel cümle, 18 nesnel cümle kullanılması Türk düşünce sistemine uygun cümlelerin çoğunlukta olduğunu göstermektedir.

Bulgulara göre hedef dili benimsemeleri ana dildeki düşünce yapısına olumsuz yansımada görülmektedir. Benzer kültürlere sahip olmaları kültürel yozlaşmayı önlemiştir. "Dil, kek kalıplarına benzetilebilir. Aynı hamur birbirinden farklı kalıplara dökülüp pişirildiğinde, çeşitli görünümde, yer yer aynı tadı bile

alamayacağımız kekler ortaya çıkar. Kek için kullanılan hamurun aynılığı, dil yetisinin insandaki ortaklığı gibidir. Kalıbın inceliğinin, kalınlığının, formunun (yıldız, kare vb. gibi), derinliğinin aynı hamura farklı tatlar vermesi de dilin düşünceye etkisine benzetilebilir: dil yetisi ortaktır ancak aynı kavramlara ve aynı sözcüklere sahip değildir çünkü her dil, düşünceye kendi formunu damgalar.” (Doğru ve Dombaycı, 2023). Bu yüzden yabancı dil öğrenmeden önce ana dilimize ve ana dilimize ait düşünce yapılarına hâkim olmalıyız. Ana dilimizin yapısal özelliklerini çok iyi bilmeli, kelime hazinemizi zenginleştirmeliyiz. Bu şekilde dilimizi öğrenerek, kültürümüze sahip çıkarak yabancı kültürlerin etkisinden korunulabilir. En eski yazılı belgeler olan Orhun Abide’lerinde kullanılan cümlelerin büyük bölümünün etken çatılı olması da dilimizin tarihi ve gelişimi açısından bize nasıl bir miras bırakıldığının en güzel kanıtıdır.

KAYNAKÇA

- Acar, A., Kana, F., & Kızıltan, N. (2019). Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrencilere deyim ve atasözlerinin aile kavramı üzerinden öğretilmesi. *Route Education and Social Science Journal*, 6(11), 752-761.
- Aksoy, Ö. A., (2013). Atasözleri ve deyimler sözlüğü. İstanbul: İnkılap Yayınları.
- Aksan, D. (1995). *Her yönüyle dil*. Ankara: TDK Yayınları.
- Atkinson, D.T. (1999). TESOL and Culture. *TESOL Quarterly*, 33, 625-649.
- Avcı, Y. (2021). *Türkçenin dil bilgisi öğretiminde öznellik vurgusu*. Düzce Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü-Dijitalleşme ve Pandemi Sürecinde Sosyal Bilimler Panelleri- 3 Mart 2021-26 Mayıs 2021, (Düzce, Turkey), 5-26
- Avcı, Y. (2019). Türk Dilinde Edilgenlik ve Kuram Sorunu. *International Journal of Language Academy*, (29), 125-131.
- Avcı, Y. ve Çiçek, S. (2019). Toplumun edilgen cümle algısı. *Turkish Studies*, 14(4), 1737-1754
- Avcı, Y. ve Polatöz, G. (2023). Dilin Nesnellik Öznellik Özelliği Çerçevesinde Mavisel Yener’in “Mustafa Kemal’in Kayıp Seslerinin İzinde” Adlı Romanın İncelenmesi. (F. Kana ve H. Geçgel, Ed.) *Türkçe Eğitimi Araştırmaları-VI* içinde (27-42). Holistence Publications, Çanakkale.
- Avcı, Y. ve Satılmış, A. (2020). Dilin öznellik ve nesnellik özelliği çerçevesinde yabancı dil eğitiminin Türk toplum yapısına etkileri. *Route Educational & Social Science Journal* 7(11), 217-226.
- Avcı, Y.(2012). Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Dil-Düşünce Analizi Teorisi. *Manas Sosyal Araştırmalar Dergisi* 1(3).
- Avcı, Y. ve Coşkun, A. (2023). *2019 Ortaokul Türkçe Dersi Öğretim Programını Türkçenin Öznellik Özelliğine Göre Yorumlama Çalışması*. 2. Lisansüstü Öğretmen Çalışmaları Kongresi, Balıkesir, Türkiye, 25 Mayıs 2023.
- Avcı, Y. ve Küçük, S. (2017). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde dil bilgisi öğretimi. *Turkish Studies*, 12 (35), 49-67.
- Avcı, Y. ve Satılmış, A. (2023). Atasözleri Üzerinden Öznellik Nesnellik Algısı. (F. Kana ve H. Geçgel, Ed.). *Türkçe Eğitimi Araştırmaları-VI* içinde (43-58). Holistence Publications, Çanakkale.

- Ayhan, S. ve Kana, F. (2019). Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrencilerin dil bilgisi öğrenimine yönelik kaygı düzeyleri. *The Journal of Turk-Islam World Social Studies*, (23), 207-218.
- Boylu, E., Çal, P. ve Ustabulut, M. Y. (2018). Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenenlerin türkçede konuşma ve yazı dili arasındaki farklılıklara ilişkin görüşleri. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim (TEKE) Dergisi*, 7(1), 459-480.
- Brooks, N. (1975). The analysis of foreign and familiar cultures. The Culture Revolution in Foreign Language Teaching. Haz. R. C. Laf ayette . Skokie, Illinois: National Textbook Company:19-31.
- Brown, H.D. (1987). *Principles of language learning and teaching*. New Jersey: Prentice-Hall, Inc.
- Bulak, Ş. (2013). Özne türleri üzerine. *Turkish Studies*, 8(1), 1101-1127.
- Canale, M. ve Swain, M. (1980). Theoretical bases of communicative approaches to second language teaching and testing. *Applied Linguistics* 1, 1-47.
- Çiçek, M. (2013). Türkçede Çifte Edilgenlik Kavramı Üzerine Bir Araştırma. *Ç. Ü. Türkoloji Dergisi*.
- Çiftcioğlu, İ. (2008). Orta Asya - Anadolu ilim ve kültür köprüsü (XI-XVI. Yüzyıllar). *Ahmet Yesevi University Board of Trustees*, 44, 143-172.
- Dombaycı, M. A. ve Doğru, S. G. (2018). Felsefi eylem olarak yazma ve konuşma ilişkisi. *Dört Öge*, (13), 43-58.
- Dombaycı, M. A. ve Doğru, S. G. (2023). Dünya ve Dil: Dilsel görelilik düşüncesinin felsefi değerlendirmesi. *Felsefe ve Sosyal Bilimler Dergisi*, (35), 87-112.
- Ergin, M. (1995). *Türk Dil Bilgisi*. İstanbul: Bayrak Yayınları.
- Ergin, M. (2009). *Türk Dil Bilgisi*. İstanbul: Bayrak Yayınları.
- Jiang, W. (2000). The Relationship Between Culture and Language. *ELT Journal*, 54 (4), 328-334.
- Geçgel, H. ve Beler, F. E. (2021). Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi yapan öğretmenlerin deyim ve atasözü kullanma deneyimleri. Ed. F. Kana. *Yabancı Dil Olarak Türkçenin Öğretimi-Sorunlar ve Çözüm Önerileri* içinde (171-188). Ankara: Eğiten Yayınevi
- Geçgel, H. ve Şenol, S. (2021). Yabancılar Türkçe öğretiminde farklı ana dillere sahip öğrencilerin ölçme ve değerlendirme açısından değerlendirilmesi. Ed. F. Kana. *Yabancı Dil Olarak Türkçenin Öğretimi-Sorunlar ve Çözüm Önerileri* içinde 172-189). Ankara: Eğiten Yayınevi.
- Geçgel, H. ve Şimşek, E. (2021). Yabancı dil olarak Türkçe öğrenenlerin farklı öğrenme stillerine göre anlatma becerilerini geliştirmenin yolları. Ed. F. Kana. *Yabancı Dil Olarak Türkçenin Öğretimi-Sorunlar ve Çözüm Önerileri* içinde 155-170. Ankara: Eğiten Yayınevi.
- Jiang, W. (2000). The relationship between culture and language. *ELT journal*, 54(4), 328-334.

- Kana, F. ve Buzkurt, Z. (2022). Çocuklara yabancı dil öğretiminin duyuşsal hedefleri. *Yabancı Dil Olarak Türkçenin Öğretimi Araştırmaları-I içinde*. Çanakkale: Holistence Publications.
- Kana, F., Geçgel, H. ve Demirci, E. (2023). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde geleneksel medya araçlarının kullanımına yönelik öğretici görüşleri. *International Journal of Language Academy*, 11 (2), 126-137.
- Kana, F. ve Güney, E. Z. (2020). Yabancılar Türkçe öğretimi ders kitaplarında bulunan metin altı soruların yenilenmiş Bloom taksonomisine göre analizi. *RumeliDE Dil Ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, (19), 141-161. <https://doi.org/10.29000/rumelide.752222>.
- Kana, F. ve Keskin, D. (2014). Yabancı Dil Olarak Türkçe Sözcük Öğretimi. *Yabancı dil Olarak Türkçe Eğitimi Kuramlar, Yaklaşımlar, Etkinlikler içinde* (417-440). Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık
- Kana, F., Özekinci, Z., Kızıldağ, İ., Uzan, M. F. (2017). Yabancı Dil Olarak Türkçe öğretiminde günümüz popüler şarkıların dilin doğru kullanımına etkisi. *Aydın Tömer Dil Dergisi*, 2(1), 24-36.
- Kaptı, M., & Kana, F. (2018). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde geri bildirimle ilgili öğrenci görüşlerinin değerlendirilmesi. *International Journal of Languages' Education and Teaching*, 6(1), 320-336.
- Karabulut, F. (2010). Türk dilinde edilgen biçimbirimsiz etken yapı tipolojisi. *Turkish Studies*, 5(4).
- Kümbetoğlu, B. (2005). Sosyoloji ve antropolojide niteliksel yöntem ve araştırma. İstanbul: Bağlam Yayıncılık.
- La Fayette, R. (1987). The cultural revolution in foreign languages: A guide for building the modern curriculum. Lincolnwood, IL: National Textbook Company.
- Ökten, C. E. ve Kavanoz, S. (2014). Yabancı dil olarak türkçe öğretimini hedefleyen ders kitaplarında kültür aktarımı. *Turkish Studies*, 9 (3), 845-862.
- Özyalçın, K. E., & Kana, F. (2020). Yabancı dil olarak Türkçe öğretenlerin metin altı soru yazma becerileri üzerine bir değerlendirme. *Çukurova Üniversitesi Türkoloji Araştırmaları Dergisi*, 5(2), 488-506. <https://doi.org/10.32321/cutad.797711>
- Peck, D.(1998). *Teaching culture: Beyond language*. Yale: New Haven Teachers Institute.
- Sarıkaya, E. E., Doyumğaç, İ., Akkaya, S. ve Kana, F. (2023). Yabancı dil olarak Türkçe öğrenenlerin Türk kültürüne ilişkin algıları. *Aydın Tömer Dil Dergisi*, 8(2), 393-420.
- Savignon, S.J. ve Sysoyev, P.V. (2002). Sociocultural strategies for a Dialogue of Cultures. *The Modern Language Journal* 86(4), 508-524.
- Stern, H.H. (1983). *Fundamental concepts of language teaching*. Oxford: Oxford University Press.
- Şengül, E. (2019). *Suriyeli öğrencilerin Türkçeyi öğrenme durumlarında tümdengelim yöntemi üzerine bir eylem araştırması*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Çanakkale Onsekiz Mart üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Çanakkale.

- Ustabulut, M. Y. ve Kara, K. (2016). Romanya'da Türk dili tarihi ve Dobruca'daki (Köstence) Türkoloji eğitimi. *Aydın TÖMER Dil Dergisi*, 1(2), 1-16.
- Ustabulut, M. Y. ve Kara, M. (2019). Yansıtıcı düşünme becerileri eğitiminin yabancı dil olarak Türkçe öğreten öğretmenlerin ölçme ve değerlendirme sürecinin gelişimine etkisi. *Bayburt Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14(27), 122-146. <https://doi.org/10.35675/befdergi.503252>
- Uzan, M. F. ve Kana, F. (2018). Yabancı dil olarak Türkçe öğrenenlerin duygusal algı becerilerinin değerlendirilmesi. *Tarih Kültür ve Sanat Araştırmaları Dergisi*, 7(1), 609-627.
- TDK. (2005). Türkçe Sözlük, TDK Yayınları, Ankara.
- Yin, R. K. (2014). *Case study research: Design and methods*. (5. baskı). Sage Publication.

EKLER

İsim Cümlesi Örnekleri

Bir de en önemli Bayram 9 Mayıs Zafer Günü. (Rusya)

Bu bayram müsülman halkı için yeni yıl. (Kazakistan)

Yani genç erkekler ve kızların uluslu dansi. (Kazakistan)

Ayrıca, Kazakistan'daki dans isimi "kara jorga". (Kazakistan)

Kazakların kızlarının kıyafeti beyaz elbise ve renkli bir ceket. (Kazakistan)

Fiil cümlesi örnekleri

Yeni yıl bayram: Gelecek yılımız başarılı, şanslı yıllar olsun diye hayal ediyoruz. (Kırgızistan)

Doyumlu, tatlı olsun diye masamıza güzel yemekleri hazırlıyoruz. (Kırgızistan)

Her yıl 31. Ağustosto kırgızistan bağımsızlık günün kutluyoruz. (Kırgızistan)

Ramazan bayramı: Kırgızstanda Ramazan bayramın ailemizle beraber kutluyoruz, oruç tutuyoruz. (Kırgızistan)

Endonezyadaki ve Türkiyedeki hemen hemen aynı oluyor. (Endonezya)

Etken cümle örnekleri

Evimize misafirleri, ailemizi çağırıyoruz. (Kazakistan)

Bu bayramı biz 1-gün kutluyoruz. (Kırgızistan)

Benim ülkemde bayramı çok önemsiyorlar. (Kazakistan)

Mesela Kazakistan Cumhuriyet bayramında insanlar merkeze çıkıp konser yapıyorlar, türlü oyunlar oluyor. (Kazakistan)

Ben Arnavutluktan geliyorum ve ülkemde bayramlarımız kutluyoruz. (Arnavutluk)

Edilgen cümle örnekleri

Genellikle açık hava etkinlikleri, geleneksel yemekler ve müzikle kutlanır. (Kazakistan)

...gördüğüm kadar çocuklara hediyeler veriliyor... (Arnavutluk)

Cumhuriyet boyunca Kazakistan bağımsızlığı günü kitle popüler festivaller düzenlenir. (Kazakistan)

Bizim ülkede Yeni yıl bayramı büyük bekleniyor. (Türkmenistan)

Onun için her yerde bayram, konser, güzel yemekler, çocuklar için oyuncaklar hasırlanmıştı. (Kırgızistan)

O Türkiye'de de Kazakistan'da da aynı şekilde kutlanıyor. (Kazakistan)

Öznel cümle örnekleri

Evimize misafirleri, ailemizi çağırıyoruz. (Kazakistan)

Bu bayramı biz 1-gün kutluyoruz. (Kırgızistan)

Benim ülkemde bayramı çok önemsiyorlar. (Kazakistan)

Mesela Kazakistan Cumhuriyet bayramında insanlar merkeze çıkıp konser yapıyorlar, türlü oyunlar oluyor. (Kazakistan)

Ben Arnavutluktan geliyorum ve ülkemde bayramlarımız kutluyoruz. (Arnavutluk)

Nesnel cümle örnekleri

Genellikle açık hava etkinlikleri, geleneksel yemekler ve müzikle kutlanır. (Kazakistan)

...gördüğüm kadar çocuklara hediyeler veriliyor... (Arnavutluk)

Cumhuriyet boyunca Kazakistan bağımsızlığı günü kitle popüler festivaller düzenlenir. (Kazakistan)

Bizim ülkede Yeni yıl bayramı büyük bekleniyor. (Türkmenistan)

Onun için her yerde bayram, konser, güzel yemekler, çocuklar için oyuncaklar hasırlanmıştı. (Kırgızistan)

O Türkiye'de de Kazakistan'da da aynı şekilde kutlanıyor. (Kazakistan)